

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. De Spiritu qui Zuinglio apparuit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

meum Leib/ Dasz bedeuet mein Blut/ id est, Hoc significat corpus, Hic significat sanguinem meum. Quam tu, quæso, audaciam, quam fallitatem huic patem inuenies? Cardinalis Hosius in Tractatu de Hæresibus sui temporis, (a) testatur fuisse quosdam qui pro verbis, Hoc est corpus meum, substituerint. Hic est panis meus: itemque alios, qui vinum & panem nihil prodesse dixerint; eoque sufficere vt Eucharistia interiore animi motu percipiatur. Laeus Polonus ita interpretatur, Hoc, id est, Hic actus Cœnæ est meum corpus. Non minus vero audacter, quem Lutherus, Rotmannus, Menno & Carolstadius, asseuerat Zuinglius, hanc doctrinam à Spiritu Sancto se accepisse. Certus, inquit, (b) sum, Doctrinam meam à Deo venisse, quam Dominus reuelante S. Spiritu & me Mundo voluit annunciari. At si hoc verum est, Zuingli, vnde fluctuatio illa tua, quæ passim in libris tuis apparet, & quam ipse etiam in libro De Vera & falsa Religione fateris? Alium quoque tum Zuinglius librum edidit, Subsidium de Eucharistia inscriptum: Scriptaque sua omnia vernaculâ linguâ publicauit, vt nempe omnes Sacramentariam Theologiam addiscere possent. Quia vero non ignorabat opinionem suam à Luthero reprobari, in Præfatione eius libri ait, (c) esse quosdam ita inuidos, obstinatos & malignos, vt si videant veritatem ab alijs, quam ab ipsis annunciari, maledicere, calumniari, & tamquam furiosi insectari non cessent. Sed puteum inspiciamus, vnde nouus hic Democritus veritatem suæ doctrinæ hausit.

IV. Narrat ipse, sibi verborum illorum, Hoc est corpus meum, sensum expendenti spiritum apparuisse (ater an albus fuerit, nescire) qui nodum hunc ipsi soluerit, ac verum intellectum monstrarit. Hoc loco Ioachimus VVestphalus Luthcranus Sacramentariorum doctrinæ valde illudit, (d) vt potestali Monitore seu spiritu innixæ, de quo albus ater fuerit, nescitur. Schlüsselburgius vero, (e) Euentum monstrare ait, doctorem hunc Zuinglij, quem cognoscere non poterit, cacodæmonem fuisse. Ex hacigitur Zuinglij & maligni spiritus familiaritate ac velut coniugio Calvinismus fuit progeneratus. Et hanc ob causam fortè Lutherus Zuinglio dæmonis familiaritatem exprobat, vt Tigurini ipsi non dissentent. Sed ad confutandam eorum impudentiam qui hoc à Catholicis & Lutheranis in odium Zuinglij confectum esse aiunt, placet ipsius verba adscribere.

Quum vero, inquit, tredecima Aprilis lux appeteret (vera narro, adeoque vera, vt coitare volentem conscien-

tia cogat effundere quod Dominus impertijt, non ignorans quantum me contumeliosis risibus que exponam) cum, inquit, tredecima lux Aprilis mensis appeteret, visus sum mihi in somno multo cum radio denuo contendere cum aduersario scriba, sicque obmutuisse, vt quod verum scirem, negante lingua beneficium suum, proloqui non possem: qui me angores, vt solent nonnunquam fallaci illudere nocte (nihil enim altius quam somnium narramus, quod ad nos attinet; tamen si leue non sit quod per somnium didicimus gratiâ Dei, in cuius solius gloriâ ista prodimus) vehementer turbare videbatur. Ibi & τὸ τὸν αὐτὸν ἄλβος visus est monitor adesse. Ater fuerit an albus, nihil memini, somnium enim narro qui diceret: Quin, igitur aures respondes ei? Exodi xxi. scribitur: Est enim Phate: hoc est, Transitus Domini. Protinus vt hoc phantasma visum est, simul expergesio, & de lecto exsilio, locum apud septuaginta vndique primum circumspicio; ac de eo coram tota concione pro virili edissero. Vide figuratiuum corporis Christi receptionem, incertum ab angelo an diabolo reuelatam. Quam bene putas (inquit VVestphalus in Apologia contra Caluinum) fundamento hoc fides nostra nitetur? Animarum nostrarum saluti nunquid bene prospectum erit, si somniatori credamus, cui Monitor apparuerit, quem ater an albus fuerit, ipse nescit? Eia vero: idamus ei, & credamus, verbum Est in S. scriptura accipiendum esse pro significat, & corpus pro simbolo corporis. Abite, abite cum somnijs vestris, & nigris Monitoribus; nos Dei filio auscultamus & credimus, de quo Pater ipse de caelo clamat, Hunc audite. (f) Memini me aliquando in horreo quodam vbi Calvinistæ conciones suas habebant, vidi se forte fortuna Zuinglij Opera mensæ imposta: quibus ego apertis, hunc ipsum locum Prædicanti ostendi, vbi diabolus Zuinglio apparuisse, & Corpus Christi in cœna nihil quam figuram esse corporis, reuelasse dicitur: vnde ille irâ & pudore vehementer fuit affectus. Ille bonum, ego malum fuisse angelum contendebam. Vbi cumque enim & quotiescumque in S. litteris angeli Patriarchis, Prophetis & fidelibus apparuisse dicuntur, ea forma semper apparuerunt, vt angelos Domini fuisse facile cognosci posset, neque de ipsis aut ipsorum

ma a-
a Hos lib 1. de hæres. ad Reg. Polon fol. 428. lit. n. n. 4. b Tom. 2. in Act. disp. Tigur. c Contra Luth. in præfat. d Apol. contra Caluin. e De Spiritu Zuingl. in præfat. Vlenberg. causs. 5. cap. 5. & causs. 21. cap. 21. pag. 756. Zuing lib. Subsidi. Eucharistic. d. ij. b. D. iij. a. f Vide Schlüsselb. lib. 4. Append. Theol. Calvinist.

mandatis vllus scrupulus, in pious animis; vt in Zuinglio, relinqueretur: vt in Genesi, Exodo, Esaiâ, s. Matthæo, & Actis Apostolorum videre est. Cœlestes illi nunciij numquam nigro aut tristia clugubri vestitu apparuerunt. Habitus hic tenebrarum spiritui conuenit, quem Zuinglius procul dubio vidit. Beza vt Zuinglium, qui seipsum hoc somnio denigravit, excollet, ait cum hoc scripsisset, somniumque representasse, magis animi quam veritatis defendendæ causâ. Ergone per ludum & iocum res tam seria tractari debet? Ergo cœlestes visiones per iocum & ludibrium fingere oportet? Ipse quidem Zuinglius satis monstrat quid tam Beza quam alij de ista re senserint, quum scribit propria conscientia victum celate hoc se non potuisse, tamen non ignoret quantis se contumelijs risibusque sit expositurus. (a) Serpebat nihilominus late hæresis Sacramentaria, quantumuis sese Lutherus illi æque ac Catholicis omni conatu opponeret, vocaretque perniciosos, & noxios, filios suos tenerrimos, suas fratresculos & aureos amicos, seditiosos spiritus & tales, qui nihil scirent nisi à se didicissent, quisque sic à tergo se adorirentur uti Catholicis à fronte, porcos & canes, qui se lacerent, dum Sanctum & Margaritâ illis proijcit & c. Opposuerunt etiam sese Sacramentarij: Anno 1526. Lutherani prædicantes per Sueuiam, edito scripto, quod *Syngramma Suevicum* appellarunt, in quo verba Christi: *Hoc est corpus meum* ex Lutheri sensu intelligenda ostendebant, (b) & Sacramentarij Helueticum ducere Zuinglio illi *Anti Syngramma* Helueticum opposuerunt, (c) ei successit Liber Lutheri acerbus de verbis Christi *Hoc est corpus meum*, A. 1527. in eunte, (e) Hoc edito in castris Sacramentariorum ad arma conclamatum est libro alio amarulento in Lutherum edito, qui breui in agoniam morbumque incidit, ex quo recreatus Anno 1528. *Confessionem de Cæna Christi* typis emisit in Sacramentarios, (e) pugnatur acerbe.

V. Porro Landgravius, qui Lutheri doctrinæ ut cœlesti fauebat, veritusne ea per nouam hanc dissensionem detrimentum, aut certe impedimentum acciperet mense Iun. A. 1528. tam Lutherum quam Melanchthonem per litteras rogauit, vt cū Zuinglio sententiam communieare, ac coram conferre non grauentur, (f) sed vterque valde dubie respondit. Melanchthon quidem colloquium cum Oecolampadio sese non detrectare aiebat; cum Zuinglio vero vt conferat, operâ precium sibi non videri. Rem hanc non ita leuem esse, quum sententia hac valde pla-

ceat ijs qui diuina mysteria manu tangere, quod aiunt, & in tam altas res curiose inquirere voluerit. Lutherus quoque datis XXIII. Iunij ad Landgravium litteris, ait, *Se Lipsiensis disputationis exitu monitum, facile videre, Colloquium id sine illo fructu abiturum, ad quod tam hi quam illi præconceptas opiniones ac præiudicia allaturi sint, cum firmo nemini cedendi proposito. Zuinglium errare, se certo scire; Diaboli has artes esse, quibus ille malum multo deterius faciat. Non tamen prius destitit Landgravius quam ad Colloquium Marburgi esset conuentum. (g) Lutherum comitari sunt Melanchthon & Iustus Ionas; Zuinglium Oecolampadius, Bucerus & Hedio; quos duos ille per Argentoratum factio itinere ibique concione habita secum inde duxit. Venit quoque et Othander Norinbergâ, Brentius Hala Suevorum; Stephanus Agricola Augusta Vindelicorum. Catholicorum nemo accitus fuit, quoniam Melanchthon id suaderet, sed apud Landgravium Lutheri auctoritas valuit, qui vocari eos volebat. Disputatio habita fuit inter Lutherum & Oecolampadium, Zuinglium & Melanchthonem An. 1528. Octobri quod metus esset, ne è duorum illorum æque ferocum collisione tonitru aliquod exsisteret. Mira omnium inter se fuit in mensa & inter pocula humanitas; quamuis ambitione dogmatis sui tuendi neutra pars alteri cederet Zuinglio & locijs Lutherus exprobrabat quod Naturas in Christo ita separaret, vt ex vna persona duas faceret; quodque fratres Argentoratenses Iudaizarent. Pelagianismi quoque eos accusabat, vt qui de Peccato Originali, de Baptismo, de Iustificatione, de Ministerio, & alijs Fidei articulis minus recte sentirent ac docerent. Sic VVirtembergenses quoque Theologi Lutherani in scripto quodam ad Protestantem Principes aiunt, à diabolo hominem illum Zuinglium excitatum, vt non vnum solum,*

R

a Rhene in libr. de Ortu & prog. Calu b Tom. 3. Ien. pag. 284. c Vlenberg Vit. Luth. cap. 18. num. 1. c Lauather. Hist. Sacrament. pag. 6. d Tom. 3. Ien. p. 306 b Selnece. p. 34. Cochleus p. 188. Lanath. p. 12. Seidel p. 55. Vlenberg. Vit. Luth. cap. 18. num. 3. e Vlenberg. Vit. Luth. cap. 19. num. 4. f Vlenberg. Vit. Luth. cap. 19. num. 2. g Selnece. histor. August. Confess. fol. 35. h Sur. com. histor. an. 129. fol. 170. lit. l. 3. Tom. 4. Ien. f. 466. Cochl. in AF. Luth. fol. 218. b. 1. Cythr. Chron. Sax. Pant. in vita Zuing. Mirasus Chron. Ecclesiastico polit. fol. 1037. Vlenbergius Vit. Luth. cap. 20. num. 1. 3. 4.